

Σ. Δένη

Οι περιοχές εγκατάστασης της ομάδας αναφοράς στη Λάρισα είναι τέσσερις: ο Τίρναβος, η Γιάννουλη, η Νέα Σμύρνη Λάρισας και τα Φάρσαλα. Να ξεκινήσουμε από τα Φάρσαλα λέγοντας ότι κατά την έναρξη του προγράμματος δεν υπήρχε κανένας μαθητής ρόμικης καταγωγής που να παρακολουθεί, αν και υπήρχαν πολλές εγγραφές. Εκεί λειτουργούν δύο προπαρασκευαστικά τμήματα, τα οποία δέχονται περιπτώσεις μαθητών διαφορετικών επιπέδων με σκοπό να τους εντάξουν αργότερα σε κανονικές τάξεις.

Μετά τις διακοπές του Πάσχα είχαμε σαφώς μειωμένη παρουσία των μαθητών, αλλά καθημερινά υπάρχει μια σταθερή αύξηση της προσέλευσής τους. Η ολιγοήμερη απουσία του δασκάλου με άδεια για προσωπικά ζητήματα, τα ταξίδια των μαθητών τις μέρες του Πάσχα και η παρατεταμένη καλοκαιρία, ίσως αποτελούν τις αιτίες της ελλιπούς προσέλευσης των μαθητών. Η εκτίμηση του διευθυντή είναι ότι στη συνέχεια τα πράγματα θα ομαλοποιηθούν.

Ο οικισμός αναπτύσσεται σε μια έκταση 20000 τ.μ και οι τύποι των κατοικιών είναι τρεις: μικρές ισόγειες αυθαίρετες κατοικίες, στις οποίες διαμένει το 30% του συνόλου, νόμιμες ισόγειες κατοικίες όπου διαμένει το 20% του συνόλου και πρόχειρα καταλύματα όπου διαμένει το 50% του συνόλου.

Να περάσουμε στην περιοχή του Τίρναβου. Και εδώ η ομάδα αναφοράς κατοικεί σε καταυλισμό υπό άθλιες συνθήκες, χωρίς την ελάχιστη υλικοτεχνική υποδομή. Οι μαθητές μεταφέρονται καθημερινά με λεωφορεία στα επτά (7) Δημοτικά σχολεία της πόλης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο κύριος όγκος των μαθητών έχει συγκεντρωθεί στα περιφερειακά σχολεία, ενώ στα κεντρικά σχολεία η παρουσία μαθητών ρόμικης καταγωγής είναι υποτυπώδης. Στα επτά (7) Δημοτικά σχολεία της πόλης λειτουργούν συνολικά πέντε (5) προπαρασκευαστικά τμήματα. Το ένα σε μόνιμη πρωινή βάρδια και τα τέσσερα σε μόνιμη απογευματινή βάρδια. Υπάρχει και η εξής ιδιομορφία. Στο 7^ο Δημοτικό όπου παρατηρείται και ο κύριος όγκος των μαθητών, τα απογευματινά τμήματα, που είχαν γίνει για ένα χρονικό διάστημα χωριστές σχολικές οντότητες, λειτουργούν τώρα με έναν πιο αποδεκτό τρόπο χάρη στη θέσπιση του ολοήμερου σχολείου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι συνέβη ένα περιστατικό κατά την διακοπή του Προγράμματος. Λόγω προβλημάτων στατικότητας του κτιρίου που στεγαζόταν το 1^ο Δημοτικό, το σύνολο των μαθητών μεταφέρθηκε στο 7^ο Δημοτικό σχολείο και αυτό είχε ως συνέπεια να μεταφερθούν με τη σειρά τους όλοι οι μαθητές του καταυλισμού στα απογευματινά τμήματα.

Μετά τις γιορτές του Πάσχα έχουμε μια μεγάλη μείωση των μαθητών που οφείλεται σχεδόν στους ίδιους λόγους με εκείνους τις περιοχής των Φαρσάλων. Η περίπτωση όμως του 7^{ου} Δημοτικού του Τιρνάβου είναι εκείνη στην οποία παρατηρείται το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης. Οι οικογένειες εξακολουθούν να φεύγουν, χωρίς συνήθως να κάνουνε χρήση της κάρτας φοίτησης. Συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών διαβίωσης σε παραπήγματα, πρόχειρες κατασκευές, λαμβάνοντας υπόψη και την έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής, θεωρούμε ότι είναι σημαντικό αυτό το ποσοστό των παιδιών που παρακολουθεί. Είναι ανάγκη όμως να υπάρξει διασπορά μαθητών και σε όμορα σχολεία.

Η Νέα Σμύρνη είναι ένας οικισμός μέσα στην πόλη της Λάρισας. Εκεί οι μαθητές είναι εγγεγραμμένοι σε δύο Δημοτικά σχολεία, το 11^ο και 33^ο. Στα σχολεία αυτά λειτουργούν τέσσερα προπαρασκευαστικά τμήματα και το ποσοστό της φοίτησης παραμένει υψηλό και μετά τις διακοπές του Πάσχα. Υπάρχουν βέβαια λίγες απώλειες, οι οποίες παρατηρήθηκαν στον ίδιο βαθμό βέβαια σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Το κυρίαρχο ζήτημα που τίθεται και εδώ είναι η προοπτική της διασποράς μαθητών σε όμορα σχολεία. Έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό η εγγραφή των μαθητών και το πρόβλημα τώρα πια είναι ποιοτικό και όχι ποσοτικό.

Να περάσουμε στις δράσεις του προγράμματος επιγραμματικά. Με την επίσημη έναρξη του Προγράμματος συνεχίζουμε πιο εντατικά τις άτυπες δράσεις μας, πάντα σε συνεργασία και συνεννόηση με τον περιφερειακό υπεύθυνο κ. Αυδίκο. Συγκεκριμένα οι δράσεις μας είναι η επιμορφωτική μερίδα στο συνεδριακό κέντρο του ΤΕΙ Λάρισας, η συνάντηση του περιφερειακού υπευθύνου, κ. Αυδίκου και των ομάδων του νομού με φορείς, όπως τον περιφερειακό διευθυντή της εκπαίδευσης Θεσσαλίας, τους προϊσταμένους των γραφείων, τους σχολικούς συμβούλους και με εκπαιδευτικούς από τα σχολεία αναφοράς του νομού· επαφές με τις κοινότητες, με το σύλλογο «Ελπίδας» στη Νέα Σμύρνη, τον σύλλογο «Αγία Κόρη» στον Τίρναβο και το σύλλογο «Φίλιππο» των Φαρσάλων· συνεργασία με συλλόγους γονέων και κηδεμόνων του σχολείου Νέας Σμύρνης και Λάρισας, διερεύνηση και προετοιμασία σύστασης πιλοτικής «σχολής γονέων» στη Νέα Σμύρνη σε πρώτη φάση και στον

Τίρναβο σε δεύτερη φάση· προσέγγιση με το λαογραφικό μουσείο και σύνδεση σχολείου-μουσείου, συνεργασία σε περιπτώσεις εμβολιασμών και επίσκεψη του περιφερειακού υπευθύνου και των συνεργατών στη Νέα Σμύρνη και στον Τίρναβο, παρεμβάσεις ανά περίπτωση και καθιερωμένες επαφές με τα σχολεία.

Δε θα αναφερθώ αναλυτικά σε όλες τις δράσεις, εκτός βέβαια από μια, η οποία νομίζω δεν έχει ακουστεί μέχρι τώρα και αυτή είναι η επαφή μας με το Λαογραφικό Μουσείο. Η δράση αυτή σχετίζεται με υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που πραγματοποιεί το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας. Γνωρίζαμε ήδη ότι τα παιδιά με χαμηλή σχολική επίδοση ή μειωμένα ενδιαφέροντα για την εκπαιδευτική διαδικασία κατάφεραν να διευρύνουν τον κύκλο των εμπειριών τους και να αποκτήσουν θετικότερη στάση απέναντι στην εκπαίδευσή τους μέσω της εμπλοκής τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο λοιπόν έχουν προγραμματιστεί επισκέψεις ομάδων μαθητών έξι έως δώδεκα ετών στο Λαογραφικό Μουσείο, προκειμένου να λάβουν μέρος σε προγράμματα σχετικά με την παράδοση, τον εθνικό κύκλο, την κοινωνική ζωή και διάφορες μορφές τέχνης.

Στόχος της δράσης αυτής είναι να συζητηθούν στη συνείδηση των μαθητών η πραγματική ζωή με τη σχολική πραγματικότητα. Σε πρώτη φάση έχουμε επισκέψεις μαθητών στις 13 και 14 Μαρτίου με την συνοδεία των δασκάλων και των συνεργατών του προγράμματος. Για την περιοχή της Γιάννουλης θα σας μιλήσει ο κ. Πουτσιάκας.

N. Πουτσιάκας

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Είμαι πολύ χαρούμενος που βρίσκομαι και πάλι εδώ και βλέπω τους παλιούς και τους νέους συνεργάτες. Θα προσπαθήσω με τη σειρά μου να πω κάποια πράγματα για το νομό Λάρισας και συγκεκριμένα για την περιοχή της Γιάννουλης.

Η πόλη της Γιάννουλης είναι γνωστή στους πιο πολλούς από κάποιες δίκες, που παρουσιάστηκαν στα τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης, αλλά και από ένα φόνο στην περιοχή λόγω μιας διαμάχης δύο οικογενειών. Η Γιάννουλη είναι μια μικρή κωμόπολη, όμορη της Λάρισας, όπου κατοικούν κάποιες οικογένειες τσιγγάνων.

Στη συγκεκριμένη περιοχή τα παιδιά πηγαίνουν στο σχολείο, αφού οι οικογένειες αυτές των τσιγγάνων είναι εύπορες, δεν αντιμετωπίζουν κανένα πρόβλημα και έχουν καλές επιδόσεις. Έτσι, θεώρησαν ότι το πρόγραμμα δε θα έχει καμία ισχύ εκεί, διότι το πρόγραμμα αφορά σχολικές διαρροές και δεν αφορά

συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες. Και αυτό είναι ξεκάθαρο και πρέπει να το δούμε αυτό το θέμα, γιατί είναι θέμα ουσίας και πρέπει να διερευνήσουμε αν ασχολούμαστε με διαρροές ή με συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες. Και βέβαια υφίσταται και το θέμα του τίτλου, αφού ο τίτλος δε θα έπρεπε να είναι αυτός. Υποθέτω ότι πρέπει να υπήρχαν κάποιοι κοινοτικοί περιορισμοί και υπήρξε αυτός ο τίτλος. Θα έπρεπε να είναι διαφορετικός, αλλά αυτό το θέμα χωρά μια μεγάλη συζήτηση και δεν μπορεί να γίνει αυτή τη στιγμή.

Θα προσπαθήσω να προσεγγίσω κάποια πράγματα τα οποία ειπώθηκαν όλο αυτό το διάστημα. Αναφέρθηκε συχνά το θέμα των πολιτισμών, αν υπάρχουν πολλοί ή λίγοι, τι είναι «πολιτισμός», το θέμα της ένταξη κ.α.

Υπάρχει μια νέα προσέγγιση, που ενδεχομένως δεν είναι γνωστή, καθώς είναι μια νέα έννοια που την αναφέρει ένας Γάλλος φιλόλογος και έχει να κάνει με την «σμίξη», αν βέβαια θα μπορούσε να μεταφραστεί ο όρος. Διαφοροποιείται λίγο από τους άλλους συνήθεις όρους και κατατάσσει πολιτισμούς με έναν συγκεκριμένο τρόπο. Αναιρούνται πολλά πράγματα όσον αφορά στα στερεότυπα, τα οποία έχουμε δημιουργήσει για τη στατικότητα του πολιτισμού. Πιστεύω ότι αίρονται με τον καλύτερο τρόπο μέσα από τη νέα αυτή θεώρηση των πραγμάτων.

Στην περιοχή μας έχουμε πολλά προβλήματα, αλλά το σημαντικότερο που αντιμετωπίζουμε είναι ότι αδυνατούμε να βοηθήσουμε τους εκπαιδευτικούς. Το θέμα των διαρροών και το θέμα των εγγραφών λίγο πολύ το έχουμε επιλύσει σε σημείο που τα σχολεία να λένε ότι τους δημιουργούμε πρόβλημα. Μας λένε λοιπόν ότι μέχρι τώρα είχαν λίγα παιδιά χωρίς προβλήματα, ενώ μετά την εμφάνισή μας οι εγγραφές αυξήθηκαν και δεν ξέρουν πώς να διαχειριστούν το ζήτημα. Όσον αφορά στο πώς αντιμετωπίζουν τα προβλήματα μέσα στην τάξη, σ' αυτό το επίπεδο πιστεύω ότι πραγματικά χρειαζόμαστε μεγαλύτερη βοήθεια από το Πρόγραμμα.

Επίσης, αντιμετωπίζουμε πρόβλημα όσον αφορά στα όρια του Προγράμματος, καθώς δεν γνωρίζουμε μέχρι που μπορούμε να φτάσουμε, μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος πάντα. Και αυτό πρέπει να ειπωθεί, διότι εμείς έχουμε επαφή με τον κόσμο, ανταλλάσσουμε απόψεις μαζί του και από κάποιο σημείο και μετά αρχίζουμε να νιώθουμε αμηχανία, αφού δεν μπορούμε να υλοποιήσουμε όσα θα θέλαμε μέσα στο Πρόγραμμα. Αν για παράδειγμα προβούμε σε μια ενέργεια και αυτή ναυαγήσει, θα είναι μεγάλο το τίμημα και θα χαθεί η εμπιστοσύνη που μας έδειξαν αυτοί οι άνθρωποι. Τα υπόλοιπα θέματα θα τα δούμε στο διάλογο που θα ακολουθήσει. Ευχαριστώ.